

Jaarverslag 2015

Jaarverslag van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen voor 2015

Datum van goedkeuring	21 januari 2016
Volgnummer	2016 001
Coördinator + e-mailadres	Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	NVT, NVT

INHOUDSTAFEL

1	Beste Lezer, ...	4
2	Resultaten van de werking in 2015	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Overkoepelende adviezen	7
	2.2.1 Advies 2015/02, verzameldecreet milieu, natuur, landbouw en energie	7
	2.2.2 Advies 2015/07, programmadecreet bij de begroting 2015	8
	2.2.3 Advies 2015/09, conceptnota voor transversale beleidsnota	8
	2.2.4 Advies 2015/15, jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan	8
	2.2.5 Advies 2015/25, programmadecreet bij de begroting 2016	9
	2.2.6 Advies 2015/27, Visie 2050 voor Vlaanderen	9
2.3	Klimaat- en energiebeleid	10
	2.3.1 VLEVA/MINA hoorzitting – Europees klimaat-/energiebeleid	10
	2.3.2 Advies 2015/06, projectcategorieën groene stroom	10
	2.3.3 Advies 2015/10, energietariefendecreet	10
	2.3.4 Hoorzitting Stroomgebiedbeheerplannen / Adaptatiebeleid	11
	2.3.5 Advies 2015/13, diverse steunregelingen hernieuwbare energie	11
	2.3.6 Advies 2015/16 in aanloop van naar de Klimaattop van Parijs	12
	2.3.7 VLEVA/MINA hoorzitting – Europees klimaat-/energiebeleid	12
	2.3.8 Advies 2015/18, wijziging energieprestatieregelgeving	12
	2.3.9 Advies 2015/19, decreet diepe aardwarmte	13
	2.3.10 Advies 2015/26, forfaitaire heffing per afnamepunt elektriciteit	13
2.4	Klassieke milieuthema's	14
	2.4.1 Advies 2015/04, decreet lage-emissiezones (LEZ's)	14
	2.4.2 Hoorzitting over het beheer en herstel van de grondwatervoorraden	15
	2.4.3 Advies 2015/08, actieprogramma i.u.v. de Nitraatrichtlijn	15
	2.4.4 Advies 2015/12, milieureglementering i.u.v. waterkwaliteitsbeleid	15
	2.4.5 Advies 2015/17, diverse wijzigingen milieureglementering	16
	2.4.6 Advies 2015/23, conceptnota clean power for transport	16
	2.4.7 Advies 2015/24, milieureglementering i.u.v. waterkwantiteitsbeleid	17
	2.4.8 Advies 2015/28, actieplan omgevingslawaaï luchthaven Zaventem	17
2.5	Duurzaam hulpbronnengebruik	18
	2.5.1 Advies 2015/05, startnota MBO afgedankte batterijen en accu's	18
2.6	Biodiversiteit en ecosysteemdiensten	19
	2.6.1 Academische zitting "35 jaar inspraak in verband met bos in Vlaanderen"	19
	2.6.2 Advies 2015/11, code goede natuurpraktijk voor beheer van waterlopen	19
	2.6.3 Werkbezoek groene infrastructuur in de Antwerpse Haven	19
	2.6.4 Advies 2015/22, Verdrag inzake het Europees Bosseninstituut	20
	2.6.5 Brieven inzake reservaten	20
2.7	Regelgeving en bestuurskwaliteit	20
	2.7.1 Advies 2015/003, besluit omgevingsvergunning	20
	2.7.2 Advies 2015/14, integratie van plan-m.e.r. in R.U.P.'s	21
	2.7.3 Advies 2015/20, tariefregulering voor drinkwatervoorziening	21
	2.7.4 Advies 2015/21, erkenning en subsidiëring van milieu- /natuurverenigingen	22
3	Organisatie en processen in 2015	23
3.1	Organisatie van de werking	23
3.2	Vergaderprocessen van de Minaraad in 2015	23
	3.2.1 Overzicht van vergaderactiviteiten	23
	3.2.2 De plenaire Minaraad in 2015 en het voorzitterschap	25
	3.2.3 Het Dagelijks Bestuur in 2015	26
	3.2.4 De werkcommissieactiviteiten	26
3.3	Externe werking en samenwerkingsrelaties	28
3.4	Financieel verslag	28

Colofon	30
Bijlage 1. De Minaraad als instelling	31
Bijlage 2. Lijst van adviezen in 2015	34
Bijlage 3. Lijst van de raadsleden in 2015	38
Bijlage 4. Overleg- en procesmomenten	39
Bijlage 5. Samenstelling secretariaat in 2015	41
Bijlage 6. Tabellen en grafieken	42

JAARVERSLAG 2015

1 Beste Lezer,

Ook het jaar 2015 was voor de Minaraad in vele opzichten een overgangsjaar. Hoewel we, zoals het behoort, advies verleenden over de voor advies voorgelegde concrete beleidskwesties – en aldus 27 adviezen vaststelden – probeerden we meer diepgang te creëren door te investeren in thema's die niet direct adviezen opleverden. We concentreerden ons hierbij op de krachtlijnen die we al enige tijd hanteren: (1) klimaat en energie, (2) klassieke milieuthema's, (3) duurzaam hulpbronnengebruik, (4) ecosysteemdiensten en biodiversiteit en (5) regelgeving en bestuurskwaliteit.

Tegelijk ging er ook veel aandacht naar de in het vooruitzicht gestelde omvorming tot een Omgevingsraad. Het regeerakkoord en de beleidsnota van 2014 stelden de notie "omgeving" centraal. Aansluitend hierbij werd ook de oprichting van een Omgevingsraad aangekondigd: het samengaan van de Minaraad en de SARO (de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed). Door dat alles zal de aloude wettelijke opdracht van de Minaraad, waarbij de noties "milieu" en "natuur" centraal staan, binnen afzienbare tijd verouderd zijn. De voorbereiding en invulling van dit proces vormden in 2015 een nieuwe uitdaging voor de Minaraad en zijn raadspartners, en zullen ook in de volgende jaren veel aandacht vereisen.

Reeds meer dan 20 jaar behandelt de Minaraad milieu- en natuurthema's in de ruime zin. Het zijn thema's die iedereen aangaan. Vandaar dat de meest diverse partners in de Raad samenwerken en in overleg treden. Daarom werkt de Minaraad ook vaak samen met één of meerdere andere adviesraden, die zich immers ook over milieurelevante onderwerpen buigen. Als uitgangspunt voor samenwerking is dat niet altijd evident. Ik dank dan ook alle raadsleden, het secretariaat evenals de collega-adviesraden, die op een gedreven en gedegen wijze deze uitdaging trachten in te vullen. Ik wil in het bijzonder Iris Penninckx bedanken voor de professionele, deskundige en diplomatieke wijze waarop ze de Minaraad in 2015 voorgezeten heeft.

Ik hoop dat dit jaarverslag u een goed inzicht kan verschaffen in de projecten, processen en producten die de Minaraad in 2015 voortbracht en dat het inspiratie kan bieden voor een vruchtbare samenwerking in 2016.

Walter Roggeman,
voorzitter Minaraad 2016

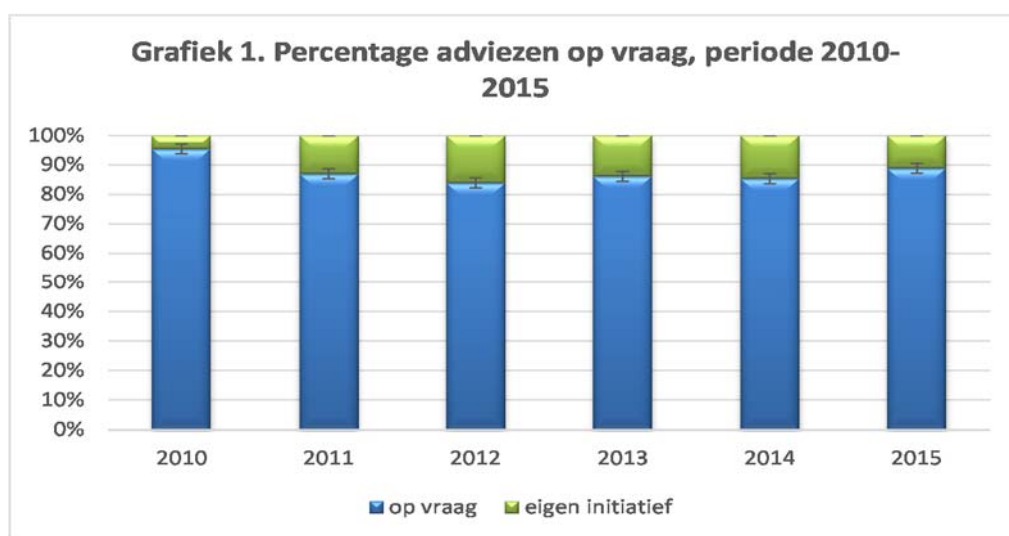
2 Resultaten van de werking in 2015

2.1 Algemeen

De algemene opdracht van de Minaraad bestaat er in om, vanuit het oogpunt van de doelstellingen en de beginselen van het milieubeleid, (1) advies uit te brengen aan de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement, (2) bij te dragen tot het vormen van een beleidsvisie, (3) de maatschappelijke ontwikkelingen te volgen en te interpreteren, (4) reflecties aan te leveren bij beleidsnota's (uitvoerige beschrijving van opdracht is te vinden in **bijlage 1**).

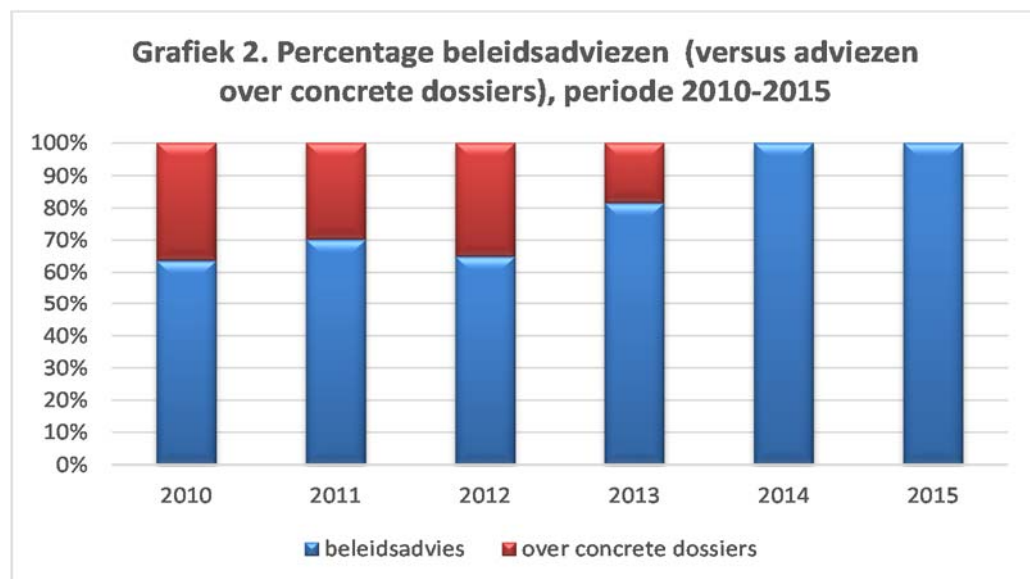
Centraal in de *output* van de Minaraad staan in principe de adviezen. Het gaat om door de plenaire raad gedragen, beargumenteerde standpunten, in de vorm van voor publicatie vatbare documenten, en dit met betrekking tot actuele beleidskwesties of beleidsvoornemens inzake milieu of natuur. In het werkjaar 2015 werden er aldus 27 adviezen vastgesteld (voor de lijst: zie **bijlage 2**). Dat dit aantal lager is dan wat de voorgaande jaren voortgebracht werd, vloeit voort uit een aantal oorzaken: (1) het iets lagere aantal adviesvragen, typisch voor het eerste jaar van een legislatuur; (2) het gegeven dat een aantal eigen initiatieven dat in 2015 opgestart werden, in dat werkjaar nog niet tot een eindresultaat hebben geleid (zie hierna); (3) het niet meer ingaan, door de Raad, op adviesvragen i.v.m. operationele zaken (zie hierna); en, als laatste, (4) het afnemend aantal vergaderprocessen binnen de Minaraad (zie 3.2.); .

Van de 27 vastgestelde adviezen werden er 24 bekomen naar aanleiding van een adviesvraag; 3 werden er opgemaakt op eigen initiatief, wat maakt dat de adviezen op vraag een stijgend aandeel hadden in het geheel van de adviesverlening. Dit wordt verduidelijkt aan de hand van **grafiek 1**:

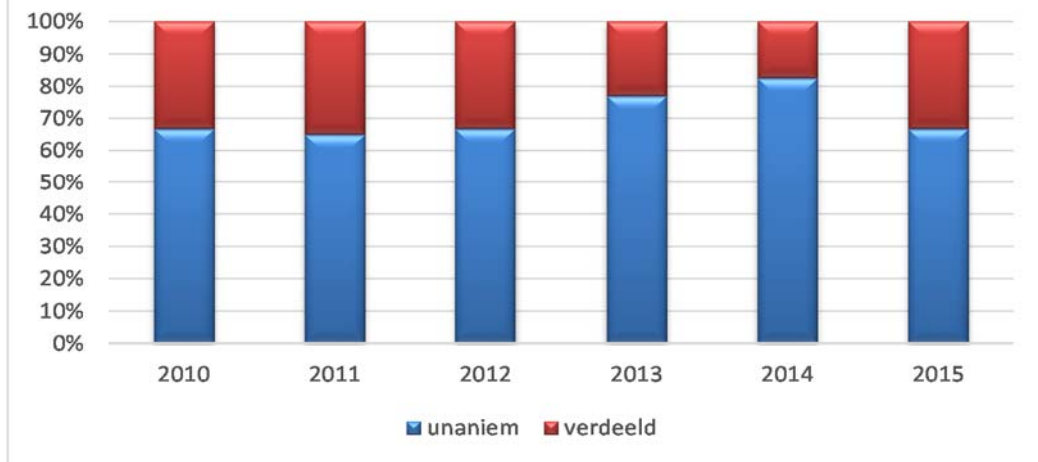
Hierbij pas de kanttekening dat er ook in 2015 enkele eigen initiatieven werden opgestart die weliswaar aanleiding waren tot heel wat oriënterend studiewerk, maar die vooralsnog niet geleid hebben tot adviezen. De aldus opgestarte initiatieven betroffen luchtkwaliteitsbeleid, adaptatie, materialenbeleid, ecosysteemdiensten, groene infrastructuur en beheerdoelen voor jacht. Indien deze initiatieven in de loop van 2015 wél waren uitgemond in een advies of in een publiceerbare oriëntatienota, dan was, in de grafiek, het groene balkje voor 2015 groter uitgevallen. De vermelde initiatieven worden overigens in 2016 verder gezet, en zullen in het nieuwe werkjaar geheel of gedeeltelijk tot tastbare resultaten leiden.

Een ander gegeven is dat de Minaraad sinds enkele jaren beslist heeft om zo weinig mogelijk overleg- en adviesenergie te laten wegsijpelen naar adviesvragen i.v.m. "concrete dossiers": erkenningsaanvragen over concrete natuurreservaten, erkenningsbeslissingen over bosgroepen, regionale landschappen of concrete milieuverenigingen, en om adviesvragen over bv. subsidiedossiers inzake omvangrijke investeringen in kaaimuren. In de recentste jaren werden deze adviesvragen dan ook dikwijls beantwoord met een brief van niet-advisering, al of niet vergezeld van informatie over de standpunten die door de onderscheiden raadspartners ingenomen werden bij de voorgelegde dossiers. Deze evolutie wordt weergegeven met **grafiek 2**:

Tot slot moet er gewezen worden op de verdeling tussen unanieme en verdeelde adviezen. In 2015 waren er, van de 27 adviezen, 18 adviezen unaniem en 9 verdeelde adviezen. In vergelijking met de recentste jaren is het aandeel verdeelde adviezen aldus terug lichtjes toegenomen, wat blijkt onderstaande **grafiek 3**.

Grafiek 3. Percentage unanieme adviezen (rood voor de verdeelde adviezen), periode 2010-2015

Hierna volgt nu een overzicht van alle adviezen die de Minaraad gegeven heeft in 2015, gerangschikt per krachtlijn, en telkens voorzien van een korte inhoudelijke duiding. De referenties en vindplaats van deze adviezen wordt meegegeven in een overzichtslijst, in **bijlage 2** bij het jaarverslag. Tussendoor wordt er ook enig inzicht geboden in andere activiteiten die de Minaraad ondernam.

2.2 Overkoepelende adviezen

2.2.1 Advies 2015|02, verzameldecreet milieu, natuur, landbouw en energie

De Minaraad stelde dit gezamenlijk met de SALV opgemaakte advies vast op 5 februari 2015. Ze behandelden tien van de 26 hoofdstukken van het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur, landbouw en energie. Met name gingen ze in op de wijzigingen aan het Veldwetboek (boslandbouwsystemen), het Grondwaterdecreet (beheer grondwaterlagen), het Milieuvergunningendecreet (bepaling i.v.m. programmatische aanpak stikstofdepositie), het Jachtdecreet (samenhang met wijzigingen 2014 bewaken), het Drinkwaterdecreet (Vlaamse WaterRegulator als controleorgaan voor de drinkwatertarieven), het Decreet integraal waterbeleid(omzetting Europese richtlijn inzake prioritaire stoffen), het Decreet openbaarheid van bestuur (openbaarmaking van Seveso-informatie), en het Decreet omgevingsvergunning (verkorting termijn indiening juridische beroep).

Het advies was bevatte verdeelde standpunten over de wijziging van het Milieuvergunningsdecreet en het Decreet omgevingsvergunning.

2.2.2 Advies 2015|07, programmadecreet bij de begroting 2015

De Minaraad verstrekke dit advies op 30 april 2015. De Minaraad ging in op de schenkingsbelasting, het Vlaams Dierenwelzijnsfonds, de voorstellen voor het energiebeleid, het heffen van opcentiemen op de milieubijdrage aan Bebat en Recupel en de bijstelling van de tarieven voor afvalheffingen, met onder meer ook het afschaffen van de fiscale compensatiefactor voor afvalheffingen en de verhoging van de milieuheffingen met 50%. De veel te korte adviestermijn en de timing in volle paasvakantie waren niet zonder gevolg voor de inhoud en de vorm van het advies.

Het advies bevatte verdeelde passages over de voorstellen inzake de schenkingsbelasting, inzake het energiebeleid (selectiecriteria i.v.m. groene- en restwarmteprojecten), over het heffen van opcentiemen op de milieubijdrage aan Bebat en Recupel en over de verhoging van de afvalheffingen.

2.2.3 Advies 2015|09, conceptnota voor transversale beleidsnota

De Minaraad gaf dit advies – over de toekomstverkenning en *governance*-aspecten bij de conceptnota m.b.t. de Transversale beleidsnota – op 30 april, en dit naar aanleiding van de toen uitgebrachte conceptnota. In die conceptnota was immers het kader geschetst voor het opstellen van de (toen nog) “transversale beleidsnota Vlaanderen 2050”. Kernvraag was of dit zou voldoen.

In zijn advies vroeg de Minaraad om beter de urgentie van een aantal milieu-uitdagingen in beeld te brengen, en om niet direct alle heil te verwachten van innovatie en technologie. Bovendien vroeg de Raad om deze oefening van het opstellen van de transversale beleidsnota als kans aan te grijpen om de samenhang te verhogen tussen bestaande of nog in opmaak zijnde langetermijnbeleidsplannen, vanuit een ambitieuze visie op duurzame ontwikkeling: hierbij zou de Vlaamse overheid een (pro)actieve en leidende rol moeten opnemen.

VOKA, UNIZO en Boerenbond onthielden zich bij dit advies, omdat zij betrokken waren in vergelijkbare adviesactiviteiten bij andere adviesraden.

2.2.4 Advies 2015|15, jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan

De Minaraad verstrekke dit unanieme briefadvies op 25 juni 2015. De Raad vroeg duidelijkheid in verband met de kinderrechten, suggereerde om de omgevingsanalyse aan te vullen met een evaluatie van de effectiviteit van het vorige Jeugdbeleidsplan, en wees er op dat de focus op kinderen en jeugd wat verloren dreigt te gaan door de brede invulling van strategische en operationele doelen. Overigens was de Minaraad positief over de actieve

rol die aan de jeugd toegedacht werd inzake duurzame ontwikkeling, maar pleitte hij wel voor een meer evenwichtige operationele uitwerking van de onderscheiden aspecten van duurzame ontwikkeling.

2.2.5 Advies 2015|25, programmadecreet bij de begroting 2016

De Minaraad wenste, met dit advies van 22 oktober 2015, in te gaan op de milieu- en natuur-gerelateerde onderwerpen in het programmadecreet 2016, nl. de hervorming van de belasting op de inverkeerstelling (BIV) en de vergroening van de verkeersbelasting. De Minaraad vond het positief dat de jaarlijkse verkeersbelasting rekening zal houden met milieuparameters zoals brandstoftype, aanwezigheid roetfilter, luchtkwaliteit en CO₂-uitstoot) en kon zich vinden in de aanpassing van de NO_x-term voor Euro-6-diesel in de formule voor de berekening van de BIV, vermits een Euro-6-diesel in praktijk meer NO_x uitstoot dan wat testcycli laten uitschijnen. De Minaraad betreurde evenwel dat de bijsturing niet van toepassing zal zijn op leasingwagens, en betreurde ook het bevoordelen van aardgasvoertuigen en plug-in hybrides. In het algemeen pleitte de Minaraad voor helderheid inzake het concept "schone voertuigen".

Boerenbond, UNIZO en VOKA onthielden zich bij het advies wegens werkzaamheden die in verband met dit dossier in SERV-verband worden verricht.

2.2.6 Advies 2015|27, Visie 2050 voor Vlaanderen

Dit advies, van 26 november 2015, werd gegeven naar aanleiding van een adviesvraag van minister-president Geert Bourgeois, gericht aan alle strategische adviesraden. Ook hier ging het over een conceptnota: de "*Visie 2050: een langetermijnstrategie voor Vlaanderen*" – die meteen ook zou dienen als Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling (VSDO).

In zijn advies wees de Minaraad op het belang van de wisselwerking tussen de Vlaamse beleidscontext en het internationale kader – en dan in het bijzonder de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties. Gelet op de draagwijdte en het urgente karakter van bepaalde uitdagingen, zoals de klimaatopwarming, pleitte de Raad er voor om uit te gaan van een gewenst toekomstbeeld waarbij Vlaanderen opgevat zou worden als verbonden met de rest van de wereld.

De Minaraad kon zich overigens goed vinden in de lange termijn ambitie van de Visienota, omdat deze uitdrukking geeft aan een visie op "rechtvaardige duurzaamheid": de beoogde transitie moet, naast ecologisch duurzaam, ook sociaal rechtvaardig zijn. Wat de transitieprioriteiten be-

treft, schoof de Raad het integrerend perspectief van de circulaire economie naar voor, omdat deze transitie een transformatie van de economie in zijn geheel zou betreffen, die bijgevolg door zou werken in de overige systeemtransities. De weerhouden transitieprioriteiten werden vanuit deze optiek door de Raad besproken.

De Minaraad keurde het advies goed, mits onthouding van VOKA, UNIZO en Boerenbond, die verwezen naar hun betrokkenheid in vergelijkbare adviesactiviteiten bij andere adviesraden.

2.3 Klimaat- en energiebeleid

2.3.1 VLEVA/MINA hoorzitting – Europees klimaat-/energiebeleid

Op 3 februari 2015 gaven het Vlaams-Europees verbindingagentschap en de Minaraad hun zesmaandelijks overzicht van de lopende Europese energie-, milieu- en klimaatdossiers, met de voornaamste realisaties van het Italiaanse EU-voorzitterschap en de prioriteiten van Letland. De *keynote*-spreker Pierre Schellekens, adjunct-kabinetschef van de EU-commissaris voor Energie en Klimaat, Miguel Arias Cañete, gaf vervolgens een toelichting bij het energie- en klimaatbeleid in aanloop naar de Klimaattop te Parijs.

2.3.2 Advies 2015|06, projectcategorieën groene stroom

Dit unanieme, gezamenlijk door SERV en Minaraad onderschreven, advies, door de Minaraad op 26 maart 2015 vastgesteld, handelde over een voorontwerpbesluit, waarbij onder meer de schrapping van de certificatensteun voor kleinschalige installaties van zonnepanelen aan de orde was, omdat deze installaties ook zonder steun rendabel zijn geworden. Beide Raden zouden deze schrapping aanvaarden, indien die zou passen in een duidelijke, brede visie – wat met het voorliggende gemist werd. Zo vroegen ze naar de onderbouwing van het onderscheid tussen kleinschalige PV-installaties en andere installaties: de huidige onrendabele toppen en bandingfactoren zijn immers voor alle PV-installaties ongeveer dezelfde. Daarnaast vroegen de Raden hoe zal worden verzekerd dat investeringen in kleinschalige PV-installaties blijvend zullen gebeuren, vermits de benodigde flankerende maatregelen nog niet volledig uitgewerkt zouden zijn op het moment dat de steun zou worden geschrapt.

2.3.3 Advies 2015|10, energietariefdecreet

Dit door SERV en Minaraad gezamenlijk gegeven, eveneens unanieme, advies werd door de Minaraad vastgesteld op 30 april 2015. Het bouwt voort

op eerdere adviezen, waarin werd gewezen op de nood aan een beleidsvisie over de financiering van het energiebeleid en de prijszetting van energie. Met de nieuwe bevoegdheid voor de regulering van distributietarieven evenals met de afschaffing van de gratis kWh elektriciteit bood zich nu een ideale kans aan om deze visie uit te bouwen. Het nu voorliggende voorontwerp van tarievendecreet gaf evenwel geen uitdrukking aan een dergelijke visie. De SERV en Minaraad vonden wat voorlag dan ook een gemiste kans. Gevolg hiervan is dat belangrijke politiek-maatschappelijke beleidsvragen nu komen te liggen bij de actoren die tariefstructuren en concrete tarieven moeten voorstellen of goedkeuren (m.n. de netbeheerders en de VREG), terwijl die discussies niet thuishoren op dat niveau. De uitgewerkte richtsnoeren voor de regulering van de distributietarieven leken volgens SERV en Minaraad bovendien meer problemen en nieuwe vragen op te roepen dan dat ze beantwoorden.

2.3.4 Hoorzitting Stroomgebiedbeheerplannen / Adaptatiebeleid

De Minaraad organiseerde, in samenwerking met de SERV en de SALV, op 11 juni 2015 een hoorzitting omtrent de ontwikkeling van de stroomgebiedbeheerplannen van Schelde en van Maas na het openbaar onderzoek van medio tot eind 2014. Tijdens dit openbaar onderzoek hadden de strategische adviesraden Minaraad, SERV en SALV immers een gezamenlijk advies uitgebracht. Een delegatie van de VMM gaf toelichting bij de belangrijkste aanpassingen op basis van het advies of motiveerde waarom een aantal bedenkingen niet (al dan niet onmiddellijk) gevolgd werden.

Tijdens dezelfde bijeenkomst werd het Vlaams Adaptatieplan 2013-2020 opnieuw onder de loep genomen. Na de goedkeuring van dat plan was de aandacht een beetje weggeëbd, hoewel de problematiek nog altijd even prangend is gebleven. Op de centrale vraag over de evolutie van het adaptatiebeleid in Vlaanderen bleek dat er nog steeds weinig specifieke middelen en mankracht ter beschikking worden gesteld.

2.3.5 Advies 2015 | 13, diverse steunregelingen hernieuwbare energie

Dit unanieme, gezamenlijke advies van SERV en Minaraad werd in de Minaraad vastgesteld op 25 juni 2015, over het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de steunregelingen voor nuttige groene warmte, de injectie van biomethaan, restwarmte en diepe geothermie. In hun gezamenlijke advies waren beide Raden positief over het feit dat de Vlaamse Regering werk zou maken van de stimulering van diepe geothermie als duurzame energiebron en van verbeteringen aan de bestaande steunregeling voor groene warmte. Wel mis-

ten de Raden de bredere context en beleidsvisie waarbinnen deze wijzigingen gesitueerd moeten worden. Zij verwezen daarvoor naar een eerder gezamenlijk advies uit 2011 waarin reeds een aanzet werd gegeven voor zo'n beleidsvisie. Daarnaast werden er vragen en bemerkingen geformuleerd bij de concrete modaliteiten van de voorgestelde steunregeling voor diepe gethermie en bij enkele andere wijzigingen.

2.3.6 **Advies 2015 | 16 in aanloop van naar de Klimaatop van Parijs**

Met dit consensusadvies van 25 juni 2015 heeft de Minaraad zijn sinds 2009 ingestelde traditie verdergezet, met name om elk jaar een strategische doorlichting op te maken van het lopende internationale klimaatbeleid, en hierover te adviseren. De strategische doorlichting gebeurde in de vorm van een uitgebreide oriëntatienota, waarin de recentste kennis werd samengebracht inzake de globale klimaattoestand en de globale klimaatonderhandelingen. Het op die basis bekomen briefadvies was opgebouwd rond vier stellingen: (1) het klimaateffect is reëel, (2) het effect ervan zal aanzienlijk zijn en zal de draagkracht van Vlaanderen sterk overstijgen, (3) Vlaanderen heeft dan ook belang bij een mondiaal bindend klimaatakkoord, dat (4) bovendien ook leidt tot een *level playing field* voor het bedrijfsleven.

2.3.7 **VLEVA/MINA hoorzitting – Europees klimaat-/energiebeleid**

Op woensdag 8 juli 2015 werd in samenwerking met het Vlaams-Europees verbindingagentschap een event georganiseerd over ETS en de lopende Europese dossiers. Jos Delbeke, Directeur-Generaal van DG CLIMA, was *keynote* spreker. In de aanloop naar de internationale klimaatonderhandelingen in Parijs gaf hij een verhelderende uiteenzetting over het Europese emissiehandelssysteem (ETS). Niet alleen de uitdagingen maar ook de toekomstperspectieven van ETS werden besproken. Daarnaast was er ook aandacht voor het actuele Europese nieuws over energie, klimaat en milieu, en de impact hiervan op Vlaanderen.

2.3.8 **Advies 2015 | 18, wijziging energieprestatieregelgeving**

Dit unanieme, gezamenlijk met de SERV opgemaakte, advies werd door de Minaraad vastgesteld op 3 september 2015. Hun algemene appreciatie was dat dit voorontwerpbesluit een groot aantal bepalingen bevatte die een stap voorwaarts zouden betekenen in het energieprestatiebeleid. Voorbeelden hiervan zijn: het verder uitwerken van de procedures m.b.t. opleidingsinstellingen en verslaggevers met het oog op kwaliteitsbewaking, het uitsluiten van uitzonderingen en vrijstellingen voor het E-peil bij ingrijpende renovaties etc. Toch formuleerden de Raden een aantal bedenkingen

bij de grote voorgestelde aanpassingen inzake de externe warmtelevering en de nieuwe E-peil eisen voor niet-residentiële gebouwen. Zo misten de Raden een beleidsvisie voor groene warmte en een grondige onderbouwing van het introductieniveau voor de E-peil voor niet residentiële gebouwen, zowel bij nieuwbouw als bij ingrijpende renovaties.

2.3.9 Advies 2015|19, decreet diepe aardwarmte

Ook op 3 september 2015 stelde de Minaraad een, met de SERV gezamenlijk opgemaakt, unaniem, advies vast over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond, met hoofdstukken betreffende het opsporen en het winnen van aardwarmte en inzake een structuurvisie inzake de diepe ondergrond. De Raden verwelkomden de recente initiatieven van de Vlaamse overheid ter bevordering van groene warmte waaronder het kader dat met dit decreet geschapen zou worden, evenals de maatregelen die getroffen worden om onnodige hindernissen voor de exploitatie van aardwarmte ervan te vermijden. Toch vonden de Raden het ook hier een gebrek dat er geen duidelijke beleidsvisie voorhanden was betreffende de groene warmte, de diepe aardwarmte, evenals het gebruik en beheer van de diepe ondergrond. Verder formuleerden de Raden ook een aantal aandachtspunten inzake diepe aardwarmte, met name inzake het draagvlak, het mogelijke effect op de omgeving, het energie-rendement en de rendabiliteit. Tot slot bevatte het advies enkele vragen en bemerkingen bij de concrete voorgestelde wijzigingen in het ontwerpdecreet, met name inzake de vergoedingen, de financiële garanties en potentiële administratieve vereenvoudigingen.

2.3.10 Advies 2015|26, forfaitaire heffing per afnamepunt elektriciteit

De Minaraad verleende dit advies op 26 november 2015 – deels werd hiermee ingegaan op een op 14 oktober gestelde adviesvraag, deels ook op zeven regeringsamendementen die direct bij het Vlaams Parlement waren ingediend, met name inzake de aanpak van de groenestroomdoelstellingen en de certificatenoverschotten. Na een principiële positieve appreciatie voor het gegeven dat het probleem aangepakt werd, ging de Minaraad in: 1) op de nood aan een langetermijnvisie voor de transitie naar een nieuw energiesysteem, met aandacht voor het maatschappelijk draagvlak, kostenefficiëntie en duurzaamheid; (2) op de frictie tussen enerzijds die wenselijke transitie, anderzijds het nu voorliggende heffingensysteem, vermits de voorgestelde heffing geen verband legt tussen het te betalen bedrag en het wenselijk gedrag (energiebesparing) of het vermogen tot betalen (met uitzondering van de sociale correctie); (3) op de nood aan meer onderbouwing en rechtvaardige verdeling: de heffing draagt er sterk toe bij dat de

lasten van het hernieuwbare energiebeleid gedragen worden door de huishoudens en de kleine bedrijven; (4) op de nood aan een debat over de financiering van de energietransitie: deze verloopt niet noodzakelijkerwijze het best via de elektriciteitsfactuur, o.a. omdat de noodzakelijke elektrificatie zou worden afgeremd; daarnaast is een sterkere band met het klimaatbeleid (CO₂) wenselijk; (5) op de nood aan een efficiëntere aanwending van de middelen.

Bij dit advies bracht VOKA een uitvoerig standpunt in dat in vele opzichten afweek van de visies van de overige raadsorganisaties. UNIZO en Boerenbond onthielden zich bij het onderdeel "efficiëntere aanwending van middelen", maar sloten zich voor wat betreft de andere punten aan bij het advies.

2.4 Klassieke milieuthema's

2.4.1 Advies 2015|04, decreet lage-emissiezones (LEZ's)

De Minaraad stelde dit advies over het voorontwerp van decreet betreffende lage-emissiezones (LEZ) vast op 5 februari 2015. Hiermee werd aan de steden de mogelijkheid geboden om een LEZ in te stellen: een maatregel die ervoor kan zorgen dat lokale verkeersemisies dalen. De maatregel vloeit voort uit het door de E.U. in 2012 goedgekeurde Vlaamse Luchtkwaliteitsplan. De Minaraad was er voorstander van om dit wettelijk kader te introduceren, aangezien de lokale reductie van elementair koolstof (EC) en de daaraan gekoppelde gezondheidswinst de potentiële meerwaarde vormt van een LEZ. De Raad pleitte voor het in de tijd strenger worden van toelatingsvoorwaarden op vlak van emissies en via het uitbreiden van de categorieën van gevatte voertuigen, en wees op het belang van monitoring, zowel op sociaaleconomisch vlak als op vlak van emissiereducties, mobiliteit en gezondheidswinst, en op het belang van daarop gestoelde evaluatie. Op strategisch niveau wees de Minaraad erop dat lokale emissiezones het Vlaamse Gewest er niet van zouden ontslaan om zelf maatregelen te nemen ten einde de normstelling voor fijn stof en NO_x te behalen, vermits de reële NO_x-emissies van voertuigen hoger liggen dan de euronormen en dat er aanwijzingen zijn dat recente types benzine-wagens veel fijn stof uitstoten. De Minaraad gaf tot slot suggesties mee om te zorgen voor een draagvlak voor een LEZ: door te streven naar een zo groot mogelijke uniformiteit op het terrein, door een vroege en intensieve communicatie, door de verdelingsaspecten in kaart te brengen en milderende maatregelen te nemen en door te zorgen voor een zo laag mogelijke administratieve last.

De VVSG onthield zich bij dit advies, omdat deze organisatie afzonderlijk om advies gevraagd werd.

2.4.2 Hoorzitting over het beheer en herstel van de grondwatervoorraden

Deze hoorzitting ging door op 26 maart 2015, en had als titel "Een grondwaterbeleid voor het beheer en herstel van de grondwatervoorraden in Vlaanderen". Centraal stonden de toelichtingen van vertegenwoordigers van het Rekenhof en van de VMM; deze toelichtingen sloten aan bij wat de Minaraad, SERV en SALV hierover verklaard hadden in hun advies over het ontwerp SGBP II, einde 2014. De sprekers stelden vast dat het beleid er op gericht is om het onttrekken van grondwater en in het bijzonder de winning van grondwater uit bepaalde grondwaterlagen af te bouwen. Deze onttrekking moet immers in evenwicht gebracht worden met de draagkracht van de grondwaterlagen, zodat de grondwaterlichamen in een goede kwantitatieve toestand komen. Die afbouw van de grondwateronttrekkingen moet evenwel voldoende voorspelbaar zijn, en gepaard gaan met flankerende maatregelen om de economische leefbaarheid voor de betrokken gebruikers te vrijwaren.

2.4.3 Advies 2015|08, actieprogramma i.u.v. de Nitraatrichtlijn

De Minaraad bracht uit eigen beweging op 30 april 2015 dit advies uit over het vijfde ontwerp Mest-Actie-Plan (MAP 5), en dit in het kader van het openbaar onderzoek dat daarover lopende was. De Raad vroeg om meer en duidelijker het verband te leggen tussen enerzijds dit MAP 5 en anderzijds de ontwerp Stroomgebiedsbeheerplannen en het Actieplan Biomassa(rest)stromen. Verder ging de Raad in op een aantal topics zoals die afgebakend werden in het inspraakformulier voor het openbaar onderzoek: waterkwaliteit, focusbedrijven, nitraatresidu, fosfaatbemestingsnormen, tuinbouw, controle en handhaving, steunverlening voor verplichte maatregelen, preventief beleid, tussentijdse evaluatie, effluenten en de plan-MER.

Boerenbond, VOKA en UNIZO onthielden zich bij dit advies.

2.4.4 Advies 2015|12, milieureglementering i.u.v. waterkwaliteitsbeleid

Met dit gezamenlijke, unanieme advies, dat door de Minaraad op 21 mei 2015 werd vastgesteld, vroegen de Minaraad, SERV en SALV in de eerste plaats om een betere afstemming op Europees niveau van de normenkaders van onder andere de Kaderrichtlijn Water, de REACH-verordening, de Verordening Biociden en de Gewasbeschermingsmiddelenverordening. Ook pleitten ze voor een harmonisatie van de methodiek om de potentieel relevante specifiek verontreinigende stoffen aan te duiden. Daarnaast wezen de Raden op het belangrijk onderscheid tussen de directe doorwerking van de milieukwaliteitsnormen voor nieuwe gevaarlijke stoffen in vergunningen,

gebruiksvoorwaarden e.d. en de indirecte doorwerking in de vorm van verplichte monitoring. Voor zover de nieuwe normen een directe doorwerking moeten hebben, moet een afweging gebeuren tussen de nood aan algemene actie (alle lozers) en specifieke actie (gericht op lozers die de norm overschrijden). Tot slot formuleerden de Raden enkele specifieke bedenkingen bij de uitbreiding van de Vlaamse stoffenlijst met drie nieuwe stoffen.

2.4.5 **Advies 2015 | 17, diverse wijzigingen milieureglementering**

De Minaraad, SERV en SALV adviseerden gezamenlijk en unaniem over deze dubbele "VLAREM-trein"; de Minaraad stelde dit advies vast op 3 september 2015. Wat voorlag betrof een aantal technische wijzigingen aan het VLAREM, in hoofdzaak om te beantwoorden aan Europese richtlijnen, om aanpassingen door te voeren naar aanleiding van BBT-studies, en om technische verbeteringen aan te brengen, ... Uiteindelijk selecteerden de Raden uit het voorontwerpbesluit een beperkt aantal clusters en artikels waarbij zij verdere bedenkingen formuleerden. Het ging onder meer over: de doorvertaling van BBT-studies, windturbines, schutterijen, opslag van granen en groenvoeders bij mest(co)vergiftigings-installaties, lozing van huishoudelijk afvalwater van grootschalige evenementen, energieplanning en energieaudits, geluid, broeikasgasemissies, VOS-emissies, buiten bedrijf gestelde installaties, opslag afvalstoffen met ontplofbaar en ontvlambaar karakter, verbranden in open lucht, evenals over de verplichte vierjaarlijkse energie-audits voor niet-KMO's.

2.4.6 **Advies 2015 | 23, conceptnota *clean power for transport***

De Minaraad stelde dit unanieme advies vast op 22 oktober 2015, na een voorbereidingstraject dat gedeeltelijk samen met de Mobiliteitsraad (MORA) doorlopen werd.

Wat voorlag, was een conceptnota in uitvoering van de Europese richtlijn 2014/94/EU betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen. De beoogde uitbouw van dergelijke laadinfrastructuur vormt een stap in de oplossing van een "kip en ei"-probleem: zonder laadinfrastructuur geen aankoopgedrag in de richting van een vergroend vervoerpark, maar zonder vergroend vervoerpark geen investeringen in laadinfrastructuur. De voorliggende conceptnota bleek grotendeels gewijd te zijn aan elektrisch vervoer; noch de evaluatie, noch de conceptnota bevatten evenwel voldoende informatie om deze keuze te rechtvaardigen. De Minaraad vroeg dat er, bij de prioritering van de uitbouw van infrastructuren en van de stimuli voor vervoersmodi, rekening zou worden gehouden met de eigenschappen van de verschillende brandstoffen op vlak van klimaat en milieu – waarbij de impact op het milieu en klimaat zo volledig mogelijk meegenomen zou moeten worden: dus ook de productie van het voertuig

en de recyclage of verwerking na het gebruik. De Raad vroeg ook dat de Regering een raming zou opmaken voor de looptijd van het actieplan en van de reële uitgaven. De financiering van dit beleid zou, zo stelde de Raad, bekeken moeten worden in het bredere plaatje van de financiering van de energietransitie. Eenmaal de beoogde infrastructuur operationeel zal zijn, zou het, volgens de Raad, belangrijk zijn om te monitoren of en in hoeverre er effecten zijn op vlak van primaire energiebesparing, reductie van CO₂, NO_x, EC, fijn stof, verloren levensjaren, etc.

2.4.7 Advies 2015|24, milieureglementering i.u.v. waterkwantiteitsbeleid

De Minaraad, SERV en SALV brachten dit consensusadvies, m.b.t. de wijziging van VLAREM II wat betreft criteria voor overstromingsrisicobeheerdoelstellingen en oppervlaktewaterstekortbeheerdoelstellingen, gezamenlijk uit; het werd advies door de Minaraad vastgesteld op 22 oktober 2015. Het ontwerpbesluit wil oppervlaktewaterkwantiteitsdoelstellingen in het leven roepen voor zowel overstromingsrisico's als voor watertekort, aan de hand van criteria en afwegingskaders voor beoordeling daarvan. De Raden verwelkomden dit initiatief, als verdere concretisering van het Vlaams oppervlaktewaterkwantiteitsbeleid. Maar, in het bijzonder m.b.t. watertekort, vonden de Raden dit beleid nog niet rijp genoeg om het al te verankeren in VLAREM II: de kennis leek nog te beperkt, het beleid leek nog onvoldoende ver ontwikkeld en de meeste sectoren leken onvoldoende voorbereid. Inzake watertekort bleef er onzekerheid over de vraag of de belangen van alle sectoren voldoende meegenomen waren. Hoe zou een evenwichtige behandeling van de sectoren bovendien mogelijk zijn zolang niet alle indicatoren uitgewerkt zijn? De Raden ontwaarden onder dit alles een ander probleem: het ontbreken van betrokkenheid van de middenveldorganisaties bij het voorbereidingsproces. Tot slot wezen de Raden ook op het belang van de vergelijking van de toestandsbeoordeling bij andere partnerlanden en –regio's van de ISC EN IMC. Als conclusie stelden de Raden voor om het besluit pas na de goedkeuring van de stroomgebiedsbeheerplannen te agenderen en ondertussen het gevraagde overleg met het middenveld te laten plaatsgrijpen.

2.4.8 Advies 2015|28, actieplan omgevingslawaaai luchthaven Zaventem

Dit consensusadvies, over het ontwerp van actieplan omgevingslawaaai voor de luchthaven Brussel-Nationaal, werd uitgebracht door de Minaraad en de SERV; de Minaraad stelde het vast op 17 december 2015. De eerste vaststelling van de Raden was dat het aantal potentieel sterk gehinderden in

Vlaanderen met 21% is afgenomen, wat te danken is aan een aantal maatregelen die vooral inspelen op beperkingen bij de bron. Maar ondanks deze afname zijn er nog steeds inwoners blootgesteld aan geluidsniveaus boven de drempels waarboven aanzienlijke negatieve gezondheidseffecten kunnen optreden. Om dit structureel aan te kunnen pakken, is het nodig dat er concrete afspraken vastgelegd zouden worden in een politiek samenwerkingsakkoord tussen de gefedereerde autoriteiten. Het Vlaamse gewest zelf heeft vooral een rol in het flankerend beleid, via het instrumentarium van de ruimtelijke ordening. De effectiviteit daarvan zou stabiele geluidscouturen vereisen, waarvoor stabiele vliegroutes nodig zijn – waarvoor dan terug het samenwerkingsakkoord cruciaal zou zijn. Anderzijds waren de isolatiemaatregelen uit het ontwerp, aldus de Raad, te vrijblijvend omschreven. De Raden drongen dan ook aan op onderzoek over de financiering van een ondersteuningsprogramma met isolatiepremies. Tenslotte wazen de Raden er op dat het Vlaamse gewest de Europees opgelegde termijnen wellicht niet zou halen.

2.5 Duurzaam hulpbronnengebruik

2.5.1 Advies 2015|05, startnota MBO afgedankte batterijen en accu's

De Minaraad hanteerde bij de opmaak van dit unanieme advies, van 11 maart 2015, drie criteria: inpasbaarheid in het materialenbeleid, verwerking op de meest milieuverantwoorde wijze en de toepassing van het principe “de vervuiler betaalt”. Daarnaast zou de MBO vanzelfsprekend moeten voldoen aan de relevante Europese en Vlaamse regelgeving. De Raad wees er op dat de invulling van de aanvaardingsplicht via een MBO in het verleden tot goede resultaten heeft geleid op het vlak van inzameling en sortering van afgedankte batterijen en accu's in Vlaanderen en in België. Dat zou aangehouden moeten blijven. De Raad suggereerde ook om bij de afbouw van de financiële reserves van Bebat te investeren in O&O voor de optimalisatie van het materialenbeleid. Indien er een best beschikbare technologie vastgesteld zou worden die kan leiden tot minder verliezen van metalen uit de metalenkringloop zonder verhoging van de ecologische voetafdruk, dan zou Bebat zich moeten engageren om dat als een belangrijk criterium voor de keuze van verwerkingswijze voorop te stellen. De Minaraad pleitte voor de totstandkoming van een zelfde MBO in de drie Gewesten.

2.6 Biodiversiteit en ecosysteemdiensten

2.6.1 Academische zitting “35 jaar inspraak in verband met bos in Vlaanderen”

Op vrijdag 6 maart 2015 organiseerde de PWC Bosbeleid een academische zitting, met als thema “35 jaar inspraak in verband met bos in Vlaanderen”. Het evenement fungeerde tegelijkertijd als eerbetoon aan Jan Spaas, als voorzitter van de Vlaamse Hoge Bosraad. Na de verwelkoming door Iris Penninckx, voorzitter van de Minaraad in 2015, gaf Jan Verheeke, secretaris van de Minaraad, een overzicht van de afgelopen 35 jaar bosbeleid en de ermee verband houdende inspraak activiteiten. Daarna gaven drie Vlaamse bosbouwprofessoren hun visie op ecosysteemdiensten van een bos (Kris Verheyen), hout als duurzame materialenbron (Joris Van Acker) en Bart Muys sloot af met een eerbetoon aan Dr. Ir. Jan Spaas – waarna een receptie volgde.

2.6.2 Advies 2015|11, code goede natuurpraktijk voor beheer van waterlopen

Met dit consensusadvies, van 21 mei 2015, behandelde de Minaraad een ontwerpbesluit tot vaststelling van een code van goede natuurpraktijk voor het beheer van waterlopen. De voorgelegde ontwerpcode – die een vorige zou vervangen en aanvullen – gaf aan welk type onderhoudswerken zouden worden beschouwd als “normale onderhoudswerken” waarvoor geen verdere goedkeuring is vereist. Er werd ook een opdeling in bevaarbare en onbevaarbare waterlopen en een gebiedsgerichte verfijning ingevoerd. De bevinding van de Minaraad was dat zowel de inhoudelijke als de gebiedsgerichte verfijning zou kunnen leiden tot een beter beheer van waterlopen. De Raad suggereerde wel om de nodige informatie over deze code te verspreiden onder alle betrokkenen, en om tijdens een beginperiode het nodige toezicht te voorzien op de correcte toepassing ervan. Verder ging de Minaraad akkoord met de evaluatie van deze code door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid, maar vroeg om hierbij ook het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek te betrekken, evenals de actoren in de open ruimte.

2.6.3 Werkbezoek groene infrastructuur in de Antwerpse Haven

Op 29 mei 2015 had de P.W.C. Natuurbeleid een werkbezoek aan de Haven van Antwerpen, in verband met op de haventerreinen ontwikkelde en behouden ecologische infrastructuur evenals het ermee verband houdende soortenbeschermingsprogramma. Het werd een excursie waarbij een reeks

natuurgebieden en natuurinvesteringen bezocht werden in het havengebied, onder deskundige begeleiding van mensen van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen. Naast "groene infrastructuur" waren de tijdens dit bezoek met praktijkvoorbeelden geïllustreerde trefwoorden "Habitat- en Vogelrichtlijn", "compensatie", "tijdelijke natuur", "planologische verankering", enz.

2.6.4 Advies 2015|22, Verdrag inzake het Europees Bosseninstituut

Met dit unanieme advies, van 22 oktober 2015, wenste de Minaraad dit Verdrag en toetreding tot deze instelling ook te situeren in de context van de recent vastgestelde Bossenstrategie van de Europese Unie, vermits deze strategie ook een belangrijk kennisluik bevat. Het Europese Bosseninstituut zou, aldus de Minaraad, in de implementatie van de vermelde strategie een belangrijke rol kunnen vervullen. De Raad adviseerde het Vlaamse Gewest dan ook om, als verdragspartner en deel-Lidstaat van de E.U., mee de samenhang te bewaken en te bevorderen tussen enerzijds de activiteiten van dit Instituut en anderzijds de verdere implementatie van de Bossenstrategie. Vanuit die benadering ondersteunde de Minaraad de beslissing tot instemming van de Vlaamse Regering. Tot slot wees de Minaraad erop dat het om een gemengd federaal/gewestelijk verdrag ging. De Minaraad stelde daarom voor om ook de andere bevoegde overheden te vragen om spoedig met dit verdrag in te stemmen.

2.6.5 Brieven inzake reservaten

Halverwege 2013 heeft de Raad beslist om van dan af adviesvragen over erkenningsaanvragen over concrete natuurreservaten slechts nog te beantwoorden met een brief, waarin de inbreng van de daarin geïnteresseerde raadspartners zonder meer zou worden samengebracht. In 2015 werden 18 dossiers op deze manier behandeld.

2.7 Regelgeving en bestuurskwaliteit

2.7.1 Advies 2015|003, besluit omgevingsvergunning

Minaraad en SALV kwamen tot dit gezamenlijk advies over het voorontwerp van besluit betreffende de omgevingsvergunning; de Minaraad stelde het vast op 5 februari 2015. De Raden beoordeelden het voorontwerp vanuit de vraag of er vooruitgang is geboekt wat betreft de juridische, bestuurskundige en maatschappelijke randvoorwaarden, opdat de mogelijke voordelen van het systeem van de omgevingsvergunning ook werkelijkheid zullen worden. De Raden gingen hierbij grondig in op (1) de doorwerking

van BBT en milieuplannen en –programma's, (2) de coördinatie en ondersteuning van de gemeentelijke meerjarenprogramma's, (3) de informatieverstrekking t.b.v. de werknemers van vergunningsplichtige bedrijven, evenals op (4) de voorziene omzetting van milieuvergunningen naar omgevingsvergunningen. Een andere kwestie die in het advies behandeld werd, was (5) de relatie met de milieueffectrapportage behandeld, met name de afschaffing van de m.e.r.-plicht bij hervergunning opwekt. De Raden pleitten voor een evaluatie van de huidige m.e.r.-praktijk. Tot slot werd er kort ingegaan op (6) de kwestie van de digitalisering van de vergunningverlening en op (7) de voorziene beleidsevaluatie.

Het advies was verdeeld op het vlak van de evaluatieprogramma's en wat betreft de voorziene omzetting van milieuvergunningen naar omgevingsvergunningen.

2.7.2 Advies 2015|14, integratie van plan-m.e.r. in R.U.P.'s

Dit consensusadvies werd gezamenlijk vastgesteld door SARO, MORA, SERV en Minaraad: het betrof het ontwerpdecreet tot wijziging van de regelgeving voor ruimtelijke uitvoeringsplannen ten einde de planmilieueffectrapportering en andere effectbeoordelingen in het planproces te integreren. De Minaraad stelde het advies vast op 25 juni 2015. De Raden waren positief over het voorgelegde ontwerp van decreet. Van de nagestreefde verbeteringen in communicatie, interactie en participatie bij de aanvang van het proces kan immers worden verwacht dat er meer kansen ontstaan voor het maatschappelijk draagvlak en voor een efficiënter en meer gedragen beleidsproces. Er is evenwel een grote verscheidenheid aan RUP's op Vlaams, provinciaal en gemeentelijk niveau. Bij het uitwerken van één geïntegreerd planningsproces voor alle RUP's op de drie niveaus vragen de Raden aldus aandacht voor vereenvoudiging, maatwerk en rechtszekerheid en gaven in dat verband diverse concrete bemerkingen.

2.7.3 Advies 2015|20, tariefregulering voor drinkwatervoorziening

Dit gezamenlijke en unanieme advies van de SERV en de Minaraad werd binnen de Minaraad vastgesteld op 3 september 2015 uit: het betrof een ontwerp van decreet en een voortontwerp van besluit inzake de tariefregulering van drinkwater. Wat voorlag bevatte volgens de Raden positieve elementen, zoals een sterke inzet op uniformiteit evenals een progressieve tariefschaal die rekening zou houden met de gezinssamenstelling. Toch vonden de Raden dat er zeer weinig aandacht is uitgegaan naar de ecologische en economische aspecten. SERV en Minaraad stelden dan ook dat verwacht kon worden dat het effect op het vlak van rationeel watergebruik zeer zwak zou zijn. Naast deze principiële kritiek, formuleerden de Raden ook concrete aanbevelingen bij de tariefstructuur. De aanpassingen van de

sociale correcties vonden de Raden positief, al blijft de financiering ervan onduidelijk. Met het oog op transparantie pleitten de Raden ervoor om een eenvormige berekeningsbijlage bij de waterfactuur voor grootverbruikers te voegen. De Raden ondersteunden de tarifaire periode van zes jaar, maar drukten hun twijfel uit bij de stimuli tot efficiëntie. Ze suggereerden om de resultaten van de vrijwillige *benchmarks* als een sturend instrument aan te wenden. Tot slot formuleerden de Raden nog bemerkingen vanuit het oogpunt van de beoogde budgetneutraliteit.

2.7.4 Advies 2015|21, erkenning en subsidiëring van milieu-/natuurverenigingen

Op 16 september 2015 adviseerde de Minaraad over het besluit inzake de erkenning en subsidiëring van milieu- en natuurverenigingen. De termijn van deze adviesvraag bleek evenwel geen grondige discussie toe te laten in de Raad. Met voorliggend advies werd dan ook zo goed mogelijk de stand van de discussie weergegeven over het opzet van het subsidiesysteem, het bereik van de voorgestelde hervorming, het al of niet vernieuwend karakter van de hervorming, het overleg dat voorafging aan deze operatie, de toegangsmogelijkheden voor "nieuwkomers", de rol en de samenstelling van de adviescommissies, de interpretatie van "natuur en milieu" en van "informereren, sensibiliseren, educatie of activeren", de relatie tussen de niveaus waarop gesubsidieerd zou worden evenals de subsidiëring van de beleidswerking.

Op al deze punten vielen er diverse standpunten te noteren, zonder dat er consensus werd bereikt.

3 Organisatie en processen in 2015

3.1 Organisatie van de werking

De adviezen worden vastgesteld in raadszittingen; de agenda van de raadszittingen wordt bepaald op vergaderingen van het dagelijks bestuur; de adviesontwerpen worden opgemaakt door het secretariaat, en besproken in de schoot van werkcommissies, waarbij een belangrijk deel van deze voorbereidingsactiviteiten gebeurt door middel van overlegvergaderingen; het geheel van de werking is vastgelegd in het huishoudelijk reglement.

Om de werking nog verder te optimaliseren, werd, net zoals in 2014, het huishoudelijk reglement nog verder bijgesteld:

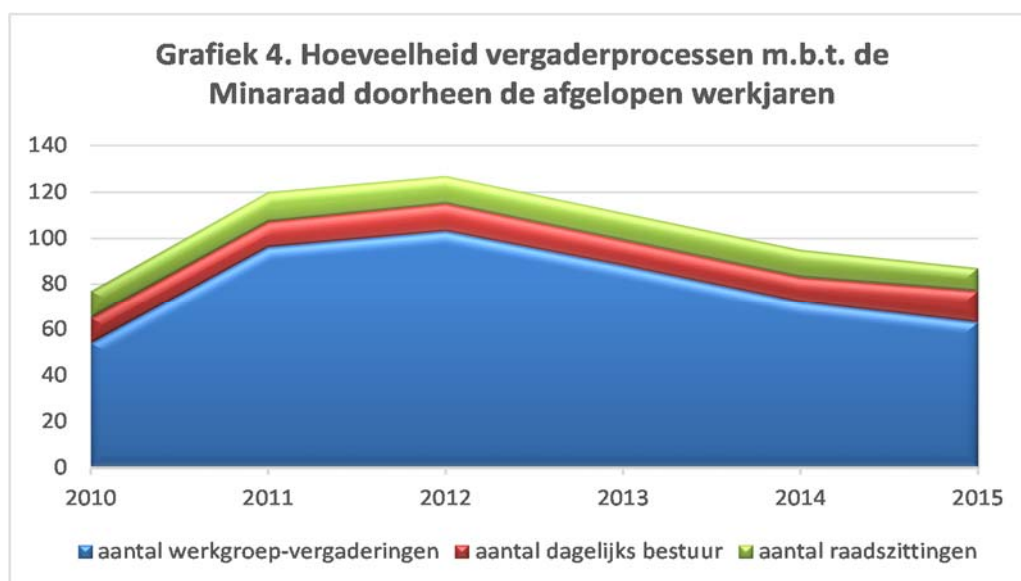
- Op 22 januari 2015 besliste de Raad dat amendementen bij ontwerp-adviezen in principe 48 uur voor de raadszitting moeten worden ingebracht, en in de vorm van een amendementennota ter beschikking moeten zijn van de overige raadsleden 24 uur voor de raadszitting. Wanneer amendementen zouden nopen tot substantiële wijzigingen van het ontwerpadvies, dan moeten de krachtlijnen ervan reeds een week op voorhand bekend zijn aan de overige werkcommissieleden.
- Een vergelijkbare wijziging die op die dag werd doorgevoerd, was de stelregel dat convocatie en stukken van werkcommissievergaderingen minstens 48 uur op voorhand moeten overgemaakt worden aan de werkcommissieleden.
- Op 22 oktober 2015 keurde de Raad een wijziging goed aan zijn huishoudelijk reglement, die het mogelijk maakt om een niet-raadslid met stemrecht te laten deelnemen aan de raadsvergadering, met name wanneer die persoon door een raadsorganisatie reeds formeel werd voorgedragen als raadslid of plaatsvervanger, en dit in afwachting van zijn of haar definitieve benoeming door de Vlaamse regering.

3.2 Vergaderprocessen van de Minaraad in 2015

3.2.1 Overzicht van vergaderactiviteiten

Zoals reeds aangestipt, maken de vergaderprocessen de ruggengraat uit van het overleg dat aan de basis ligt van de adviesverlening door de Minaraad. In 2015 gingen er in totaal 87 vergaderingen door die met de Minaraad in verband kunnen worden gebracht: 10 raadszittingen, 14 bijeenkomsten van het dagelijks bestuur en 63 werkcommissievergaderingen.

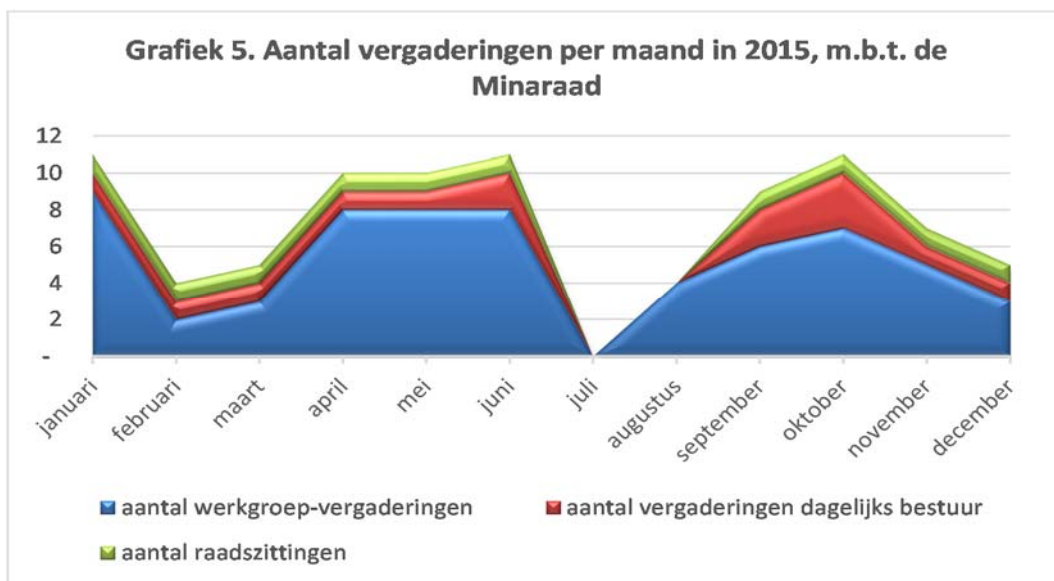
Hiermee was het werkjaar 2015 een veeleer “kalm vergaderjaar”, vergeleken met de meeste voorgaande jaren, zoals mag blijken uit de hierna volgende grafiek:

Over de zes werkjaren heen werd er gemiddeld per jaar 103 maal vergaderd. Sinds 2012 is er evenwel een dalende trend geweest op het niveau van werkcommissieactiviteiten, die in 2015 versterkt werd door het feit dat een deel van de raadspartners een belangrijke hoeveelheid vergadertijd dienden te investeren in overlegprocessen die buiten de Minaraad om gebeuren (bv. de processen inzake instandhoudingsdoelstellingen en het PAS – dit laatste proces vergde ook een belangrijke input van het secretariaat van de Minaraad).

Ook binnen het werkjaar was de vergaderfrequentie was niet gelijkmatig gespreid. Enerzijds drijven drukke perioden op regeringsvlak, met vele adviesvragen op korte tijdspanne, het werkritme aan; anderzijds zwakken bv. schoolvakanties het werkritme af. De vergaderactiviteit binnen het werkjaar 2015 wordt weergegeven in onderstaande grafiek.

De verminderde vergaderfrequentie van de werkkommissies in februari en maart wordt onder meer verklaard doordat deelname – door secretariaat of werkkommissies – aan diverse evenementen die bijdroegen tot de werking van de Minaraad. Bijvoorbeeld namen de drie PWC's Natuur-, Jacht- en Bosbeleid in grote getale deel aan de voorstelling van het rapport door het INBO inzake ecosysteemdiensten, waarbij de eigen werkkommissieactiviteit gesupprimeerd werd.

De verhoogde vergaderfrequentie van het Dagelijks Bestuur omstreeks de zomer en herfst, houdt verband met de problematiek van de vorming van de Omgevingsraad. Dit leidde tot bijkomende overlegmomenten – dikwijls samen met het Bureau van de SARO.

3.2.2 De plenaire Minaraad in 2015 en het voorzitterschap

De plenaire Minaraad, waar de adviezen vastgesteld worden en alle overige eindbeslissingen in raadsverband worden genomen, bestaat in principe uit 24 stemgerechtigde leden – dit is: 24 “zetels”, met doorgaans telkens effectieve leden en plaatsvervangers (verdere uitleg in **Bijlage 1**). De raadsamenstelling van 2015 is tot stand gekomen op basis van een besluit van de Vlaamse regering van 20 december 2013 (voor de raadssamenstelling van 2015, zie **Bijlage 3**).

De Minaraad vergaderde in 2015 tien keer, met een gemiddelde aanwezigheidsgraad per raadszitting van circa 14 raadsleden (voor de aanwezigheidsstatistiek, zie **bijlage 4**).

De voorzitter wordt jaarlijks uit de raadsleden door de Vlaamse Regering gekozen. In 2015 fungeerde mevr. Iris Penninckx (Boerenbond) als voorzitter van de Minaraad, op basis van de in **bijlage 1** beschreven beurtrol.

Vanaf 1 januari 2016 nam de heer Walter Roggeman (Natuurpunt) de fakkel over.

3.2.3 Het Dagelijks Bestuur in 2015

De agendabepaling van de raadszittingen en het coördineren van de activiteiten van de werkcommissies gebeurt door het Dagelijks Bestuur. Het bestaat, naast de voorzitter, uit acht personen, die geselecteerd worden onder de raadsleden op een wijze die analoog is aan de hiervoor vermelde beurtrol. In 2015 kwam het Dagelijks Bestuur 14 keer samen.

De vergaderingen gebeurden doorgaans twee weken voor de raadszitting. Extra vergaderingen hadden, zoals reeds aangestipt, onder meer betrekking op de fusie tot de Omgevingsraad, en gebeurden al of niet gezamenlijk met het Bureau van de SARO. De vergaderingen van het dagelijks bestuur kenden een regelmatige deelname van de bestuursleden.

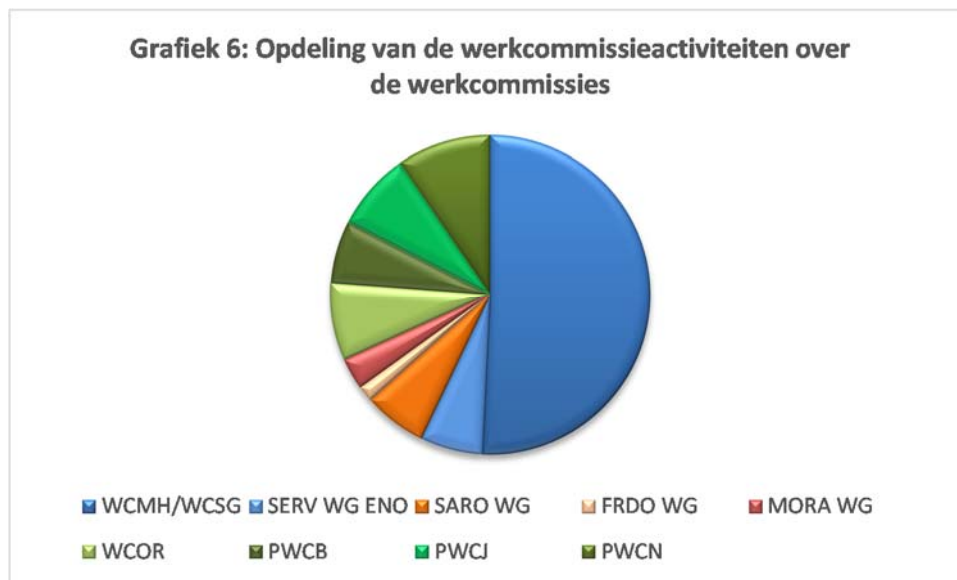
3.2.4 De werkcommissieactiviteiten

Het voorbereiden van de ontwerpadviezen en de opvolging van beleidskwesties gebeurt binnen de werkcommissies.

- De gewone werkcommissies zijn – in tegenstelling tot de permanente werkcommissies – in hoofdlijnen representatief voor de raadssamenstelling. Ze behandelen alle voorontwerpadviezen, vooraleer ze naar de plenaire raad vertrekken voor vaststelling. In 2015 waren er twee centrale werkcommissies actief als hoofdmotor van de adviesvoorbereiding: enerzijds de **Werkcommissie Milieuhygiëne en Governance** (vereniging van Werkcommissie Milieuhygiëne (WCMH) en Werkcommissie Strategie en *Governance* (WCSG)) met een keten van donderdagochtendvergaderingen, anderzijds de **Werkcommissie Open Ruimte**, die alle aspecten i.v.m. natuur, bos en platteland behandelde, en in principe vergaderde op de eerste donderdagnamiddagen van de maand. Deze commissievergaderingen worden steeds ondersteund door een lid van het secretariaat.
- Een deel van de commissievergaderingen vond niet plaats in de schoot van de Minaraad, maar wel **bij andere adviesraden** waarmee samengewerkt werd inzake een concreet adviesproject, en waarbij deze adviesraad de adviesvoorbereiding “trok”. In dat geval wordt de voorbereiding gedaan in de werkcommissie van die adviesraad, maar worden de leden van een van de twee hiervoor vermelde werkcommissies mee uitgenodigd en neemt er een lid van het secretariaat deel.

- **Permanente Werkcommissies (PWC's)** worden opgericht op grond van het decreet, en hebben een samenstelling die veeleer los staat van de deze van de Minaraad. Het is de bedoeling dat een afzonderlijke sector er vertegenwoordigd wordt of dat een specifiek thema er door specialisten behandeld wordt. Zo zijn er wettelijk ingestelde PWC's voor het natuurbeleid, het bosbeleid, het jachtbeleid, het binnenvisserijbeleid, natuur- & milieueducatie (NME) en voor duurzame ontwikkeling. Adviesonderwerpen die inhoudelijk aansluiten bij taak van PWC, moeten eerst binnen die commissie bediscussieerd worden, vooraleer er een voorontwerp aan de gewone werkcommissie wordt voorgelegd.

In 2015 gingen er, zoals eerder al aangestipt, 63 werkcommissievergaderingen door. (voor de concrete lijst van bijeenkomsten van de werkcommissies, zie **Bijlage 4**). De verdeling van de werkcommissievergaderingen over de werkcommissies wordt verduidelijkt met onderstaande grafiek:

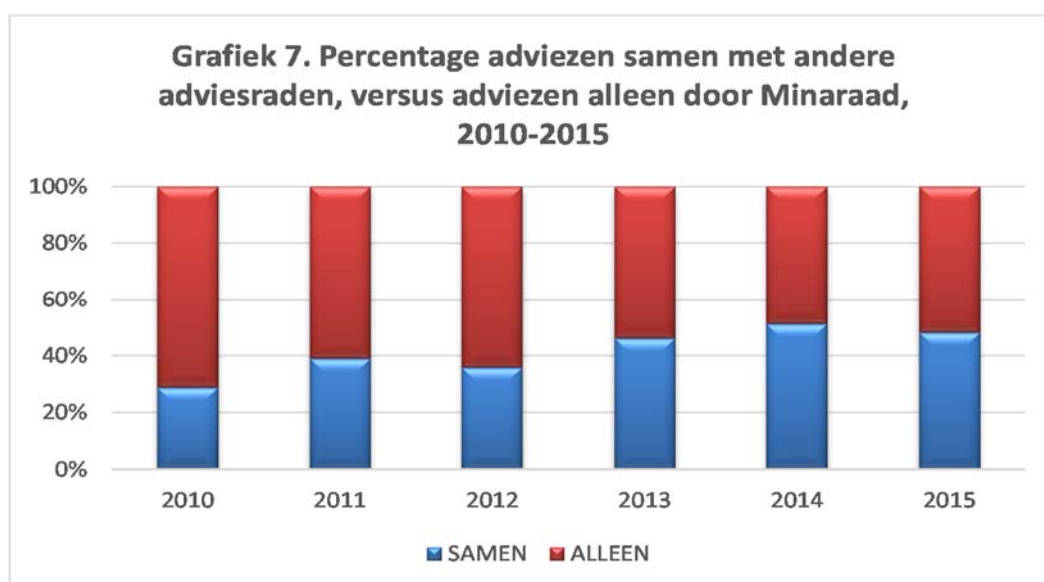

- In 2015 stond de Werkcommissie Milieuhygiëne en *Governance* in voor ongeveer de helft van de werkcommissievergaderingen: ze kwam 32 maal samen, in regel onder voorzitterschap van Jan Verheeke, secretaris van de Minaraad.
- De samenwerking met andere adviesraden leverde op dat ongeveer een zesde van de vergaderingen "buitenhuis" gebeurde: 4 bij de Sociaaleconomische Raad van Vlaanderen (SERV), 4 bij de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening (SARO), 2 bij de Mobiliteitsraad (MORA) en 1 bij de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO).

- De Werkcommissie Open Ruimte nam, samen met de PWC's, ongeveer een derde van de vergaderactiviteiten voor haar rekening. In 2015 ontplooiden met name drie van de zes Permanente Werkcommissies (P.W.C.) een betekenisvolle werking. De P.W.C. Bosbeleid, onder voorzitterschap van prof. Joris Van Acker, vergaderde vier maal in 2015. De P.W.C. Jachtbeleid, onder voorzitterschap van dhr. Guy Valckx, vergaderde vijf maal in 2015. De P.W.C. Natuurbeleid, onder voorzitterschap van dhr. Walter Roggeman, vergaderde zes maal in 2015. De drie andere PWC's ontplooiden geen noemenswaardige eigen activiteit.

3.3 Externe werking en samenwerkingsrelaties

Zoals met het voorgaande reeds aangestipt werd, werd ook in 2015 de samenwerking met andere strategische adviesraden verdergezet. Net zoals in 2013 en 2014 werd ongeveer de helft van de adviezen opgemaakt in samenwerking met andere adviesraden – wat mag blijken uit **onderstaande grafiek**.

3.4 Financieel verslag

Sinds 1 juni 2009 is de Minaraad een rechtspersoon en is hij onderworpen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 21 mei 1997 betreffende een geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor de Vlaamse openbare instellingen. De Minaraad moet daarom jaarlijks zijn jaarrekening voor 31 maart neerleggen bij het departement Financiën en Begroting van de Vlaamse Overheid dat o.a. instaat voor het goedkeuringsproces en voor de overmaking van de rekeningen, door de Minister van Financiën en Begroting, aan het Rekenhof.

Sinds 2011 werkt de Minaraad samen met een extern boekhoudkantoor, met het oog op de eerste controle en afsluiting van de rekeningen en opmaak van het financieel jaarverslag. Boekhoudkantoor Uyttendaele uit Aalst haalde de opdracht binnen voor een periode van vier jaar (boekjaren 2011-2014).

In 2015 werd het contract na een nieuwe uitbesteding (overheidsopdracht) opnieuw gegund aan hetzelfde boekhoudkantoor voor de boekjaren 2015-2018.

Het kantoor controleerde dan ook de rekeningen van de Minaraad van het boekjaar 2015 en maakte mee de eindejaarsverrichtingen en correctieboekingen op, overliep en analyseerde de budgettering in verhouding met de uitgaven en bracht hiervan verslag uit. De definitieve jaarrekening werd opgesteld. Op grond hiervan werd, in uitvoering van artikel 5 van de Wet van 24 december 1993, het rapporteringssjabloon in Excel ingevuld.

Voor het jaar 2015 bedroeg de werkingsdotatie €1.227.000. Aanvankelijk werd €1.246.000 voorzien, maar dit bedrag werd in het kader van een bezuinigingsronde verminderd. De dotatie voor 2015 bedroeg dus minder dan deze van 2014 (i.e. €1.278.000).

Ook in 2015 werd de grootste kostenpost van de Minaraad gewijd aan personeelskosten (voor een overzicht van de samenstelling van het bij de Minaraad actieve secretariaat, zie **Bijlage 5**). De overige grote uitgavencategorieën hadden betrekking op de huur van het gebouw, de algemene werkingskosten en de investeringen.

De Minaraad sloot het jaar af met een boekhoudkundig overschot van €[*bedrag wordt ingevuld bij afsluiting van de boeken voor 2016*]. Het positieve saldo op 31 december 2015 werd mee overgedragen naar 2016.

Colofon

Datum adviesvraag	NVT
Naam adviesvrager + functie	NVT, NVT
Rechtsgrond van de adviesvraag	Decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische advieraden, art. 19.
Adviestermijn	Af te handelen voor 15 mei van het erop volgende werkjaar
Samenwerking	NVT
Overlegcommissie	Dagelijks Bestuur
Vergaderingen: soort + datum	Dagelijks Bestuur, 7 januari 2016 Raadszitting, 21 januari 2016

Het Decreet van 18 juli tot regeling van de strategische adviesraden bepaalt, in artikel 19, : "*Een strategische adviesraad brengt elk jaar verslag uit van zijn werkzaamheden. Dit jaarverslag wordt voor 15 mei van het volgende jaar verzonden aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.*".

Het huishoudelijk reglement van de Minaraad bepaalt, in artikel 12: "*Het dagelijks bestuur is ook bevoegd voor het ontwerpen van het in artikel 19 van het SAR-decreet vermelde jaarverslag.*".

Bijlage 1. De Minaraad als instelling

Oorsprong en wettelijke omgeving

De Strategische Adviesraad Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (S.A.R. Minaraad) is gestoeld op het decreet van 30 april 2004 – dat een bijkomende titel XI invoerde in het Decreet van 5 april 1995 inzake algemene bepalingen voor het milieubeleid, inzake strategische advisering.

De gelijknamige rechtsvoorganger van de Minaraad was al in 1991 opgericht als adviesorgaan van de Vlaamse Regering, en werd met dat decreet van 2004 afgeschaft. Deze metamorfose paste binnen de logica van de na de eeuwwisseling doorgevoerde administratieve hervorming “Beter Bestuurlijk Beleid” (BBB). Op 1 juni 2009 trad het bewuste wijzigingsdecreet in werking.

Naast de bepalingen van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen voor het milieubeleid, is de structuur en de werking van de Minaraad in hoofdzaak nog onderworpen aan het Decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden, het Decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, en het Besluit van de Vlaamse regering van 13 januari 2006 houdende vaststelling van de rechtspositie van het personeel van de diensten van de Vlaamse Overheid.

Taakstelling

De kerntaak van de Minaraad bestaat in het uitbrengen van adviezen “*vanuit het oogpunt van de doelstellingen en de beginselen, geformuleerd in art. 1.2.1.*” van het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen voor het Milieubeleid. Daarnaast verwachten de beleidsmakers van de Minaraad ook dat de Raad bijdragen levert tot het vormen van een beleidsvisie over het milieubeleid of over het milieuaspect van duurzame ontwikkeling. Verder moet de Raad onder meer de maatschappelijke en -beleidsontwikkelingen volgen en interpreteren op de verschillende relevante niveaus.

Van haar kant is de Vlaamse Regering ertoe verplicht om advies in te winnen over: (1) de voorontwerpen van decreet die het milieubeleid aanbelangen; (2) de voorontwerpen van decreet die tot andere beleidsdomeinen behoren en aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor het milieu; (3) de ontwerpbesluiten van de Vlaamse Regering die het milieubeleid aanbelangen én van strategisch belang zijn. Het is echter aan de Vlaamse Regering zelf om te bepalen welke besluiten van strategisch belang zijn.

Samenstelling

De Minaraad telt 24 stemgerechtigde leden, die benoemd worden voor een periode van vier jaar – waarna er een algehele hersamenstelling volgt.

De wettelijke samenstelling van de adviesraad ziet er als volgt uit:

- a) Er zijn 18 vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld:
  - i) acht zetels voor de milieuverenigingen;
  - ii) zes zetels voor de sociaaleconomische organisaties die ook in de SERV vertegenwoordigd zijn;
  - iii) twee zetels voor de organisaties verbonden aan de open ruimte;
  - iv) twee zetels voor de socioculturele organisaties die belangen van consumenten en gezinnen vertegenwoordigen;
- b) Er zijn twee zetels voor de organisaties van de Vlaamse steden & gemeenten en de Vlaamse provincies;
- c) Er zijn vier zetels voorbehouden voor onafhankelijke deskundigen milieu- en natuurbeleid.

Bij de vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en van de lokale overheden wordt er telkens ook een plaatsvervanger aangeduid.

Voorzitterschap

Het is de Vlaamse Regering die de voorzitter verkiest uit de raadsleden, en dit gebeurt jaarlijks. Wat dat betreft heeft de Vlaamse regering in 2009 een beurtrol ingesteld, aan de hand van een achtjarige cyclus. Afwisselend leveren de milieuverenigingen, de sociaaleconomische organisaties en de organisaties verbonden aan de open ruimte de voorzitter volgens het volgende patroon: (1) milieubeweging: de jaren 2010, 2012, 2014 en 2016; (2) sociaaleconomische organisaties: de jaren 2011, 2013 en 2015; (3) organisaties verbonden aan de open ruimte: het jaar 2017.

Werking

De werking van de S.A.R. Minaraad is, voor zover niet bepaald in de hiervoor vermelde decreten en besluiten, vastgelegd in een huishoudelijk reglement, dat vastgesteld werd door de Raad op 24 juni 2010.

Hoofdzaak is dat de plenaire raadsvergadering steeds de eindbeslissingen neemt over adviezen en andere naar buiten te brengen documenten. Beslissingen worden zo mogelijk genomen met unanimiteit; in geval er geen consensus wordt bereikt, worden de tegengestelde opinies in het advies genoteerd. De Raad heeft ook de restbevoegdheid voor het geheel van de taakstelling van de Minaraad, en ziet toe op de wijze van uitoefening van gedelegeerde taken.

De agendabepaling van de raadszittingen en het coördineren van de activiteiten van de werkcommissies gebeurt door het Dagelijks Bestuur. Het bestaat uit negen personen, die geselecteerd worden onder de raadsleden op een wijze die analoog is aan de hiervoor vermelde beurtrol. Het Dagelijks Bestuur vergadert minstens tienmaal per jaar en beslist, in tegenstelling tot de Raad, steeds met unanimititeit.

Het voorbereiden van de ontwerpadviezen en de opvolging van beleidskwesties gebeurt binnen de werkcommissies. Ze staan in principe onder leiding van een door de Raad aangeduide werkcommissievoorzitter en zijn samengesteld uit raadsleden, plaatsvervangende raadsleden en door hen aangeduide experts. Elke werkcommissie wordt bijgestaan door minstens één lid van het secretariaat.

Op grond van het oprichtingsdecreet bestaan er bovendien, sinds januari 2011, zes permanente werkcommissies (PWC's). Er is een PWC voor het natuurbeleid, het bosbeleid, het jachtbeleid, het binnenvisserijbeleid, natuur- & milieueducatie (NME) en voor duurzame ontwikkeling. Het aantal leden per PWC is beperkt tot 16 personen. De Vlaamse Regering duidt de ene helft van de commissieleden aan op basis van hun specifieke deskundigheid en op grond van hun specifieke representativiteit voor het onderwerp dat binnen de PWC behandeld zal worden. De andere helft wordt benoemd door de Vlaamse Regering op voordracht van de Minaraad zelf. Adviesonderwerpen die inhoudelijk aansluiten bij taak van de Permanente Werkcommissie, worden eerst aan de Permanente Werkcommissie voorgelegd.

Bijlage 2. Lijst van adviezen in 2015

- Advies 2015|02, van 5 februari 2015, over het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur, landbouw en energie.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|003, van 5 februari 2015, over het voorontwerp van besluit betreffende de omgevingsvergunning.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|04, van 5 februari 2015, over het voorontwerp van decreet betreffende lage-emissiezones.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|05, van 11 maart 2015, over de startnota MBO afgedankte batterijen en accu's.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|06, van 26 maart 2015, over het ontwerp besluit van de Vlaamse Regering projectcategorieën voor groene stroom en warmtekrachtkoppeling.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|07, van advies van 30 april 2015, over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|08, van 30 april 2015, over het actieprogramma ter uitvoering van de Nitraatrichtlijn.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|09, van 30 april 2015, over de toekomstverkenning en *governance*-aspecten bij de conceptnota m.b.t. de Transversale beleidsnota.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|10, van 30 april 2015, over het tarievendecreet en diverse bepalingen inzake energie.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|11, van 21 mei 2015, over het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van een code van goede natuurpraktijk voor het beheer van waterlopen.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|12, van 21 mei 2015, over het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van VLAREM I, VLAREM II, het organisatiebesluit en het monitoringsbesluit.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|13, van 25 juni 2015, over besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de steunregelingen voor nuttige groene warmte, de injectie van biomethaan, restwarmte en diepe geothermie.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|14, van 25 juni 2015, over het ontwerp van decreet tot wijziging van de regelgeving inzake de integratie van de PLAN-M.E.R. en andere effectbeoordelingen in het planproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|15, van 25 juni 2015, over het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|16, van 25 juni 2015, over het multilaterale klimaatbeleid in aanloop naar de Klimaattop in Parijs.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|17, van 3 september 2015, over de voorontwerpen van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu, wat betreft een aanpassing aan de evolutie van de techniek.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|18, van 3 september 2015, over de wijziging Energiebesluit met diverse bepalingen inzake de energieprestatieregelgeving.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|19, van 3 september 2015 over diepe aardwarmte (voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende

de diepe ondergrond, wat betreft het invoegen van een hoofdstuk over het opsporen en het winnen van aardwarmte en een hoofdstuk over een structuurvisie inzake de diepe ondergrond).

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|20, van 3 september 2015, over Tariefregulering drinkwater.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|21, van 16 september 2015, over het voorontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering houdende de erkenning en subsidiëring van milieu- en natuurverenigingen, samen met een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 29 april 1991 tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|22, van 22 oktober 2015, inzake het ontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag inzake het Europees Bosseninstituut.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|23, van 22 oktober 2015, over de conceptnota *clean power for transport*.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|24, van 22 oktober 2015, over het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft criteria voor overstromingsrisicobeheerdoelstellingen en oppervlaktewatertekortbeheerdoelstellingen.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|25, van 22 oktober 2015, over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|26, van 26 november 2015, over de forfaitaire heffing per afnamepunt elektriciteit (programmadedcreet 2016).

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|27, van 26 november 2015, over de conceptnota: visie 2050 een langetermijnstrategie voor Vlaanderen.

[Klik hier voor het advies.](#)

- Advies 2015|28, van 17 december 2015, over het ontwerp van actieplan omgevingslawaaï (tweede ronde) voor de luchthaven Brussel-Nationaal.

[Klik hier voor het advies](#)

Bijlage 3. Lijst van de raadsleden in 2015

Tabel 1. Samenstelling van de Minaraad medio 2015

De samenstelling wordt weergegeven zoals ze was na 5 juni 2015, omdat de Vlaamse Regering op die dag een reeks vervangingsbenoemingen heeft doorgevoerd met raadsleden en plaatsvervangers die soms al een tijdje voorgedragen waren en die al een tijd fungeerden in de raadsprocessen. Op 18 december 2015 is er een tweede, beperktere, reeks benoemingen gebeurd; deze zijn nog niet weergegeven in onderstaande lijst.

Effectieven	Plaatsvervangers
Maatschappelijke partners – milieubeweging	
1. Elien Raport (BBL)	August Feyen (BBL)
2. Sara Van Dyck (BBL)	Mathias Bienstman (BBL)
3. Erik Grietens (BBL)	Jonathan Lambregs (BBL)
4. Rob Buurman (BBL)	Nicolas Brackx (BBL/VogelB)
5. Walter Roggeman (Natuurpunt)	Esther Castermans (Natuurpunt)
6. Wim Van Gils (Natuurpunt)	Benno Geertsma (Natuurpunt)
7. Anke Geeraerts (Natuurpunt)	Frederik Mollen (Natuurpunt)
8. Krien Hansen (Natuurpunt)	Laurie Braet (Natuurpunt)
Maatschappelijke partners – sociaaleconomische organisaties	
9. Piet Vanden Abeele (UNIZO)	Nele Cattoor (UNIZO)
10. Steven Betz (VOKA)	Ellen Vanassche (VOKA)
11. Iris Penninckx (Boerenbond)	Leen Franchois (Boerenbond)
12. Bert De Wel (ACV)	Sandra Rosvelds (Beweging.Net)
13. Pieter Verbeek (ABVV)	Greg Verhoeven (ABVV)
14. Laila Aïssa (ACLVB)	Stijn Roovers (ACLVB)
Maatschappelijke partners – verbonden aan de ruimte	
15. Philippe Casier (LV)	Marleen Van der Velden (LV)
16. Yves Lecocq (HVV)	Marc Coussement (+) (VVHV)
Maatschappelijke partners – socio-culturele organisaties	
17. Daniëlle Van Kalmthout (GB)	Pieter Ledeganck (GB)
18. [niet ingevuld]	[niet ingevuld]
Organisaties die steden, gemeenten en provincies vertegenwoordigen	
19. Hilde Van Look (VVP)	Gert Jansen (VVP)
20. Steven Verbanck (VVSG)	Karen Alderweireldt (VVSG)
Onafhankelijke deskundigen	
21. Kris Bachus	
22. Marc De Pauw	
23. Ignace Schops	
24. Marc Carpels	

Bijlage 4. Overleg- en procesmomenten

De Minaraad zelf kwam in 2015 tien maal in plenaire zitting samen. De aanwezigheden worden weergegeven in **Tabel 2**:

Tabel 2: aanwezigheden raadszittingen SAR Minaraad 2015 (1= aanwezig; 0=niet aanwezig)													
Data		22/jan	5/feb	26/mrt	30/apr	21/mei	25/jun	3/sep	22/okt	19/nov	17/dec	Totaal per persoon	
Aanwezigen totaal		17	15	12	15	13	15	14	16	13	12		
BBL	Raport, E.	EFF	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	5
	Van Dyck S.	EFF	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	7
	Grietens E.	EFF	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	8
	Buurman R.	EFF	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	4
	Feyen A.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bienstman M.	PLVV	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	Lambregs, J.	PLVV	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	4
Brackx N.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
NP	Roggeman W.	EFF	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	7
	Van Gils W.	EFF	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	Geeraerts A.	EFF	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	5
	Hansen K.	EFF	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	Geertsma B.	PLVV	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	5
	Castermans E.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Mollen F.	PLVV	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	6
Braet L.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ACLVB	Aissa L.	EFF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Roovers S.	PLVV	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	7
ACV	De Wel B.	EFF	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	8
BEWEGING.NET	Rosvelds S.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ABVV	Verbeek P.	EFF	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	9
	Verhoeven G.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VOKA	Betz S.	EFF	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	6
	Vanassche E.	PLVV	0	0	1	0	1	1	0	1	0	1	5
UNIZO	Vanden Abeele P.	EFF	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	Cattoor N.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BB	Penninckx I.	EFF	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	Franchois L.	BB	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	3
LAND. VL.	Casier P.	EFF	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
LAND. GILD.	Van der Velden M.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HVV	Lecocq Y.	EFF	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	7
VHV	Coussement M. (+)	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GEZINSBOND	Van Kalmthout D.	EFF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ledeganck P.	PLVV	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
[nn]	[nn]	[nn]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	[nn]	[nn]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VMSG	Verbanck S.	EFF	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	Alderweireldt K.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VVP	Van Look H.	EFF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Jansen G.	PLVV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EXPERT	Bachus K.	EFF	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	Carpels M.	EFF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	De Pauw M.	EFF	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	Schops I.	EFF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

De Werkcommissies Milieuhygiëne en de Werkcommissie Strategie & Governance hadden in de loop van 2015 veelal gezamenlijke vergadering, waarin de adviesvoorbereiding voor vier van de vijf krachtlijnen ter harte werd genomen. De bijeenkomsten hadden plaats op 8, 15, 19, 26 en 29 januari, 26 februari, 26 maart, 2, 9, 16, 23 en 28 april, 7, 18 en 19 mei, 4, 9, 11 en 18 juni, 5, 20 en 27 augustus, 10 en 24 september, 1, 8, 15 en 29 oktober, 5 en 19 november, evenals 3 en 17 december. Alles samen 33 bijeenkomsten, waarbij overigens ook dikwijls de leden van de P.W.C. Duurzame Ontwikkeling waren geïnviteerd.

De Werkcommissie Open Ruimte had de eindverantwoordelijkheid voor de krachtlijn "biodiversiteit en ecosystemen", en stond mee in voor de afhandeling van de voorstellen van de P.W.C.'s Natuurbeleid, Bosbeleid en Jachtbeleid. Deze werkcommissie kwam samen op 8 januari, 5 maart, 7 mei, 3 september en 3 december. Alles samen dus 5 bijeenkomsten.

De Permanente Werkcommissie Jachtbeleid vergaderde vijf maal in 2015, met name op 13 januari, 3 februari, 7 april, 2 juni en 6 oktober. Aan de orde waren in hoofdzaak de kwestie van de beheerdoelen voor de onderscheiden jachtwildsoorten, evenals de zaak van de jacht in overheidsdomeinen.

De Permanente Werkcommissie Bosbeleid kwam in 2015 vier maal samen, en dit op 13 januari, 28 april, 28 mei, 2 juni en 3 november. Aan de orde waren de inspraak en participatie voor bos in Vlaanderen, de problematiek van de bosuitbreiding en de boscompensatie, de economische functie van het bos en de Europese Bossenstrategie.

De Permanente Werkcommissie Natuurbeleid kwam in 2015 vijf maal samen, en dit op 24 april, 29 mei, 26 juni, 25 september, 23 oktober en 27 november. Aan de orde waren in hoofdzaak het concept ecosysteemdiensten en de daaronder ressorterende kwestie van de groene infrastructuur.

Bijlage 5. Samenstelling secretariaat in 2015

De administratieve, logistieke en inhoudelijke ondersteuning van de raads-
werking gebeurt door het secretariaat van de S.A.R., dat, sinds de invoer-
ing van het personeelsplan, in principe 10 personeelsleden telt.

Aan het einde van 2015 was de feitelijke samenstelling van het secretari-
aat als volgt:

- Secretaris: Jan Verheeke, algemene coördinatie.
- Adviseurs en adjuncten van de directeur:
  - ir. Dirk Uyttendaele, klassiek milieubeleid, waterbeleid;
  - ir. Francis Noyen, klassiek luchtkwaliteitsbeleid, energiebeleid;
  - Kathleen Quick, biodiversiteit en ecosystemen;
  - Sandra Sliwa, klimaatbeleid, regelgeving en bestuurskwaliteit;
  - Pieter Noens, materialenbeleid, duurzame ontwikkeling.
- Deskundige en hoofdmedewerker:
  - Katelijne Symens, informatie- en documentatiebeheer;
  - Jurgen Sleewaegen, boekhouding, logistiek en ICT.

Bijlage 6. Tabellen en grafieken

Tabellen

Tabel 1. Samenstelling van de Minaraad medio 2015 – p. 41

Tabel 2. Aanwezigheidslijst m.b.t. raadszittingen – p. 42.

Grafieken

Grafiek 1. Percentage adviezen op vraag, periode 2010-2015 – p. 5.

Grafiek 2. Percentage beleidsadviezen (versus adviezen over concrete dossiers), periode 2010-2015 – p. 6.

Grafiek 3. Percentage unanieme adviezen (rood voor de verdeelde adviezen), periode 2010-2015 – p. 7.

Grafiek 4. Hoeveelheid vergaderprocessen m.b.t. de Minaraad doorheen de afgelopen werkjaren – p. 24.

Grafiek 5. Aantal vergaderingen per maand in 2015, m.b.t. de Minaraad – p. 25.

Grafiek 6. Opdeling van de werkcommissieactiviteiten over de werkcommissies, 2015 – p. 27.

Grafiek 7. Percentage adviezen samen met andere adviesraden, versus adviezen alleen door Minaraad, 2010-2015 – p. 28.